

ОСОБЛИВОСТІ ПОДАТКОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ FEATURES OF TAX REGULATION OF THE AGRICULTURAL SECTOR

У статті розглянуто особливості податкового регулювання вітчизняного аграрного сектору. Визначено чинники, які гальмують розвиток сільськогосподарського виробництва, та намічено певні шляхи щодо удосконалення оподаткування сільськогосподарського виробництва. Для стимулювання до таких дій необхідно зменшити оподаткування або надати податкові канікули для тих підприємств, які виконують такий обмін. Є потреба у розробленні реального дієвого економічного механізму щодо оновлення активної частини матеріально-технічної бази на основі удосконалення податкового регулювання сільськогосподарського виробництва.

Ключові слова: оподаткування, податкове регулювання, аграрний сектор, підприємство, платники, податки, надходження.

В статье рассмотрены особенности налогового регулирования отечественного аграрного сектора. Определены факторы, тормозящие развитие сельскохозяйственного производства, и намечены определенные пути по совершенствованию налогообложения сельскохозяйственного производства. Для стимулирования к таким действиям необходимо уменьшить налого-

обложение или предоставит налоговые каникулы для тех предприятий, которые выполняют такой обмен. Существует потребность в разработке реального действенного экономического механизма по обновлению активной части материально-технической базы на основе совершенствования налогового регулирования сельскохозяйственного производства.

Ключевые слова: налогообложение, налоговое регулирование, аграрный сектор, предприятие, плательщики, налоги, поступления.

The article deals with the peculiarities of tax regulation of the domestic agrarian sector. The factors hindering the development of agricultural production and certain ways of improving the taxation of agricultural production are determined. To stimulate such actions, it is necessary to reduce taxation or to provide tax holidays for those enterprises that carry out such an exchange. There is a need to develop a real effective economic mechanism for updating the active part of the material and technical base on the basis of improving the tax regulation of agricultural production.

Key words: taxation, taxation, regulation, agrarian, sector, enterprise, payers, taxes, receipts.

УДК: 338.58:65.014

Коренюк П.І.

д.е.н., професор,
завідуючий кафедри менеджменту
організацій і адміністрування
Дніпровський державний технічний
університет

Постановка проблеми. Одним із головних завдань у процесі здійснення економічної реформи в агропромисловому комплексі є формування ефективного податкового механізму як одного з інститутів ринкової економіки, що дає змогу, з одного боку, розв'язувати проблему збільшення доходів бюджетів різних рівнів, з другого – сприяти поступальному розвитку господарюючих суб'єктів як агропромислової сфери, так і економіки загалом. Аграрний сектор України дає близько 9–13 відсотків валової доданої вартості країни, є одним з основних бюджетоутворюючих секторів національної економіки, частка якого у зведеному бюджеті України за останні роки становить в середньому 20 відсотків, а у товарній структурі експорту – понад чверть, забезпечуючи перше місце на світовому ринку олії соняшникової, друге місце – за експортом зернових (без рису). Проте майже половина валової продукції сільського господарства сьогодні виробляється в господарствах населення. Підтримка сталого економічного зростання – складна соціально-економічна проблема, розв'язання якої потребує принципових змін у всіх сферах життя суспільства. Активне використання на користь економічного розвитку стихійних сил ринку й конкуренції неможливе без обґрунтованого встановлення певних обмежувальних і регулюючих умов для запобігання негативного впливу ринку на економіку. Саме такий підхід реалізується у країнах із розвинутою ринковою економікою, де провідна роль відводиться регулюючій функції дер-

жави, здійснюваній різними методами, серед яких важливе місце посідає податкове регулювання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питаннями податкового регулювання аграрного сектору займалися ряд українських вчених, зокрема К.Е. Азізова [1], М.Д. Білик [2], С.Я. Демяненко [3], Л.О. Кошембар [4], В.М. Мельник [5], Н.С. Прокопенко [6], В.Ю. Уркевич [8] та інші видатні економісти-аграрники. Проте окремі особливості податкового регулювання аграрного сектору з позиції трактування нового податкового кодексу все ж зостаються відкритими і потребують подальших теоретичних та емпіричних досліджень

Постановка завдання. Мета даної роботи полягають в аналізі систем оподаткування в сільському господарстві згідно з Податковим Кодексом України у визначенні і розробці заходів щодо державного регулювання інвестиційної діяльності в аграрному секторі.

Практична значимість цього дослідження полягає у визначенні пріоритетів державного регулювання інвестиційної діяльності в АПК України згідно з Податковим Кодексом України.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Ключові чинники в економічній сфері АПК нині – це податки і приватні інвестиції. Без перших неможливі погашення зовнішнього боргу і забезпечення хоча б мінімальних соціальних гарантій (особливо це важливо для сільських територій), без других – реструктуризація агропромисловості та вихід на траєкторію сталого економічного зростання, з вищими показ-

никами. Проте, і в тому, і в іншому випадку всі економічні агенти повинні мати стимули і спроможність платити податки, а також інвестувати і зберігати кошти в легальних і цивілізованих формах.

За сутністю податкова система є найважливіший інструмент державної дії на аграрні відносини, який об'єднує всі види податків. Тому оподаткування підприємств аграрного сектора є складовою частиною аграрної політики держави. Податки при оптимальних формах і розмірах (ставках) більш дієві і в меншій мірі стимулюють інфляцію, ніж інші фінансові важелі держави. Податкова дія на сільськогосподарське виробництво виступає одним з найважливіших методів непрямого регулювання цін на макrorівні. Крім того, визнано, що податки безпосередньо впливають на економічне зростання господарств. Це дає підставу вважати, що регулювання системи оподаткування повинне бути основною функцією держави в регулюванні аграрної економіки. В розвинених країнах використовується практика диференційованого оподаткування сільськогосподарських товаровиробників. Так, у Франції існують декілька систем оподаткування, а сільськогосподарські організації, що не займаються роздрібною торгівлею і промисловою діяльністю, мають можливість вибрати той або інший порядок сплати податку на добавлену вартість. Все це свідчить про необхідність використання більш гнучких підходів до встановлення податкових пільг і квотування в аграрному секторі національної економіки. Згідно з даними Статистичного щорічника України загальна тенденція, яка спостерігається є тенденція до збільшення об'ємів валової продукції сільського господарства зокрема до збільшення частки сільгоспідприємств. Отож для підтримки та розвитку цих підприємств необхідно ефективно діюча податкова система та зростання інвестицій у агросектор. Податки як категорію також можна віднести до інвестицій оскільки податки виступають як регулятор розподілу валового прибутку. Якщо податкова система враховує всі особливості функціонування тієї чи іншої галузі, тоді налагодиться система справляння податків, а відповідно, у виробника залишатимуться кошти, адекватні його рівню ділової активності [1]. За період з 2007 по 2014 роки виробництво сільськогосподарської продукції зросло на 47 відсотків, у тому числі в сільськогосподарських підприємствах – на 87 відсотків. Зокрема, завдяки зростанню виробництва плодової продукції та будівництва плодосховищ втричі зменшився її імпорт.

Сезонність сільськогосподарського виробництва зумовлює необхідність залучення запозичених коштів у значних обсягах (понад 100 млрд грн. в рік), у структурі кредитного портфелю банків 75 відсотків припадає на коротко- та середньострокові кредити та взагалі відсутнє довгострокове кредитування

з терміном користування 10–15 років. За період з 2007 по 2014 роки виробництво сільськогосподарської продукції зросло на 47 відсотків, у тому числі в сільськогосподарських підприємствах – на 87 відсотків. Зокрема, завдяки зростанню виробництва плодової продукції та будівництва плодосховищ втричі зменшився її імпорт.

Особливістю сільськогосподарського виробництва є наявність територій, на які постійно впливають небезпечні стихійні явища (посухи, підтоплення, зсуви, селі тощо), внаслідок чого аграрії зазнають значних матеріальних збитків. Втрати врожайності в окремих господарствах можуть сягати 50 відсотків, а за поєднання кількох несприятливих факторів – до 70 відсотків.

Споживання основних продуктів харчування на одну особу менше від раціональних науково обґрунтованих норм, зокрема молока – на 42 відсотки, м'яса – на 34 відсотки, рибної продукції – на 30 відсотків, плодів – на 30 відсотків, винограду у свіжому вигляді – на 75 відсотків та вин столових – на 90 відсотків. Відчувається недостатність обсягів виготовлення високобілкових консервованих продуктів на основі м'яса та риби, а також продуктів для лікувально-профілактичного харчування дітей із поширеними в Україні захворюваннями.

Натепер в ДПАУ визначається розподіл податкових платежів між різними групами підприємств.

Є підприємства, які сплачують 60–70% від обсягу податкових платежів, і є підприємства, що сплачують їх у розмірі від 5 до 12%. Вони знайшли для себе «податкові ями» в законодавстві та добре розвиваються. Зниження податкового навантаження на підприємства може позитивно позначитися на темпах економічного зростання аграрного сектора та національної економіки загалом, але поряд із цим необхідно розподілити навантаження справедливо. Наприклад, за зниження податкового тягаря в агропромисловому комплексі від 50–60% до 35–40% від валової виручки виникають засоби, які дадуть змогу скоротити падіння виробництва, знизити ціни на продукцію, що виробляється, збільшити платоспроможний попит і за рахунок цього підвищити абсолютну величину надходження податків до бюджету.

Крім того, створення нових робочих місць у аграріїв створить додаткові джерела оподаткування і спричинить збільшення податкової бази. Питання про зниження податкового тягаря – актуальне питання впродовж багатьох років. Але найголовніше – вирішити, за рахунок якої категорії платників податків провести його зниження, оскільки зменшення податків спричинить недотримання коштів до бюджету і невиконання своїх соціальних зобов'язань.

Збільшення витрат може бути покрито за рахунок податкових і неподаткових джерел. Розглянемо їх детальніше в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1.

Джерела покриття збільшення витрат

неподаткові джерела	податкові джерела
– ефективніше використання державної власності; – запозичення на внутрішньому фінансовому ринку; – скорочення бюджетних витрат (як правило, скорочуються витрати на здійснення соціальних програм, на культуру і науку, інші незахищені статті. На думку автора, із врахуванням досвіду інших країн (Аргентина), в Україні необхідно скоротити витрати на утримання державного апарату)	– збільшення обсягів стягнення податків за рахунок чіткої організації діяльності податкових органів; – контролю за об'єктами оподаткування, формування податкової бази, використання пільг платниками податків, термінів сплати податків, а також роботи з простроченою податковою заборгованістю; – зміщення податкового тягара.

Залежно від пріоритетів економічної політики можна досягти зменшення податкового навантаження у стратегічних сферах економіки АПК або сільськогосподарських територіальних одиниць, що є «локомотивами» економічного зростання в державі, й отримати податкові доходи з підприємств, що займаються торгово-посередницькою, банківською діяльністю [2].

Для того щоб опинитися на загальній системі оподаткування, не потрібно застосовувати ніяких зусиль – будь-яке нове аграрне підприємство автоматично стає на загальні рейки оподаткування. Такому господарству доведеться виплачувати близько двох десятків податків, зборів, обов'язкових платежів у різноманітні соціальні фонди. На сучасному етапі є три системи оподаткування: єдиний податок, фіксований сільськогосподарський податок, загальна система оподаткування. Розглянемо кожну з них окремо.

Єдиний податок. Всю систему єдиного податку можна подати у вигляді таблиці.

Введення нового Податкового Кодексу у грудні 2010 року внесло деякі зміни до механізму сплати єдиного податку. Зміни як позитивні, так і негативні. Їх перелік наведено в таблиці 1.2.

Ще одним можливим варіантом для оподаткування є фіксований сільськогосподарський податок. Так, ФСП традиційно трактується як податок, що стягується у відсотках до нормативної грошової оцінки одиниці земельної площі, а його плата замінить сплату окремих податків і зборів. У системі податків фіксований сільськогосподарський податок посідає своєрідне і дуже специфічне місце. Пояснюється це таким:

– по-перше, мета його запровадження порівняно з іншими альтернативними податками характеризується тільки цілеспрямованим характером. Це проявляється саме в підтримці сільськогосподарських товаровиробників та спрощені системи оподаткування в галузі сільського господарства;

– по-друге, фіксований сільськогосподарський податок – це податок, що належить до загальнодержавних, але сплачується до місцевих бюджетів;

– по-третє, цей податок, як і раніше, справляється винятково з юридичних осіб.

У Податковому кодексі України наведено перелік критеріїв, які визначають особу як платника ФСП, а саме:

1. Суб'єкт господарювання повинен бути сільськогосподарським товаровиробником.

Таблиця 1.2

Система єдиного податку

Платник податків	Критерії «єдинщиків»	Особливості діяльності	Ставки податку	
Фізичні особи	I група	– не використовують найману працю; – розмір доходу протягом календарного року не перевищує 150 тис. грн.	Ведуть роздрібну торгівлю чи надають побутові послуги населенню	1–10% мінімальної заробітної плати (від 10 до 100 грн.)
	II група	– не використовують найману працю або кількість найманих працівників не перевищує 10 чоловік; – розмір доходу не перевищує 1 млн. грн.	Надають послуги, у тому числі побутові, населенню та платникам єдиного податку, займаються виробництвом та ресторанним бізнесом	2–20% мінімальної заробітної плати (від 20 до 200 грн.)
	III група	– використовують найману працю або кількість найманих працівників не перевищує 10 чоловік. – розмір доходу не перевищує 3 млн. грн.	У цю групу потрапляють підприємці – фізичні особи, які надають посередницькі послуги з купівлі, продажу, оренди та оцінювання нерухомого майна. Також ведуть будь-яку дозволу спрощенням діяльність	– 3% від доходу для платників ПДВ; – 5% від доходів для неплатників ПДВ
Юридичні особи	– кількість робітників не перевищує 50 чоловік; – розмір доходу не перевищує 5 млн. грн.	Не ведуть тих видів діяльності, котрі заборонені платникам єдиного податку.	–3% від доходу для платників ПДВ; –5% від доходів для неплатників ПДВ	

Зміни в системі оподаткування єдиним податком згідно з новим Податковим кодексом

Переваги	Недоліки
<ul style="list-style-type: none"> – Винятково положення ПК про заборону віднесення до витрат платниками податку на прибуток витрат, понесених у зв'язку з придбанням товарів (робіт, послуг) у фізосіб-єдинників. – Введена можливість для фізичних осіб їх реєстрації платниками ПДВ. Ціна за це невелика – введення замість фіксованої ставки єдиного податку сплати трьох відсотків доходу фізособи-ПДВшника. – Збільшуються суми граничних річних доходів для «єдинників»: до 3 млн. грн. для фізосіб і до 5 млн. грн. для юросіб. – Підприємець на єдиному податку тепер не повинен буде платити 50-відсоткову надбавку до фіксованої ставки єдиного податку за кожного найнятого працівника. – Закон вводить таке поняття в податковому законодавстві, як «відпустка» і «лікарняний» для «спрошенця», «єдинники» першої та другої груп, які не використовують найману працю, звільняються від сплати єдиного податку протягом одного календарного місяця на рік на час відпустки, а також за період хвороби (більше 30 днів). – Дозволена на єдиному податку інтернет-торгівля. 	<ul style="list-style-type: none"> – Обмежена сфера застосування «спрошенки». З переліку можливих виключені високорентабельні види діяльності. – Значно звузилося коло податків і зборів, які для «спрошенця» замінюються єдиним податком. – Податки, збори та митні платежі під час ввезення товарів на територію України «єдиноподатник» оплачує на загальних підставах. – Фізособи-спрошенці третьої групи, які сплачують 3% доходу і ПДВ або 5% доходу, а так само юрособи повинні будуть вести облік доходів і витрат у формі та порядку, встановлених Міністерством фінансів України. – Закон закріплює право податкового органу на анулювання свідоцтва платника єдиного податку під час здійснення заборонених на «спрошенку» видів діяльності, перевищення кількості найманих працівників або використання неприпустимого способу розрахунків. – Складність доведення параметрів відповідності для реєстрації особи на засадах єдиного податку.

2. Виручка, отримана від реалізації сільгосппродукції власного виробництва та продуктів її переробки за попередній звітний (податковий) рік, у такого суб'єкта господарювання повинна дорівнювати або перевищувати 75% загальної суми валового доходу [3].

Платники податку не є платниками таких податків і зборів[4]:

- податку на прибуток підприємств;
- земельного податку;
- збору за спеціальне використання води;
- збору за провадження деяких видів підприємницької діяльності.

Основною перевагою цього податку є значне зменшення тиску на товаровиробників сільгосппродукції. Переваги та недоліки наведені в таблиці 1.4.

Всі виробники агросектору, котрі не входять до осіб, що можуть знаходитися на єдиному податку або сплачувати ФСП, оподатковуються за загальною системою оподаткування. Таким чином, виробники сільгосппродукції сплачують всі податки у загальнодержавний та місцеві бюджети. Перевагою такого оподаткування є сплата податку

у розмірі, пропорційному до доходів, та нестягнення у разі роботи підприємства за визначений період у збиток. Недоліком такої системи є значна важкість самої процедури справляння податків у відповідні органи. За рейтингом найкращих податкових систем світу зі 183 країн Україна займає 181 місце. Загалом це викликано кількістю годин, які необхідні для сплати податків – 848 годин, що дорівнює приблизно 104 робочим дням [7].

Нарощування податкових надходжень до бюджету повинно здійснюватися хоча б на 50–100%, щоби країна змогла вибратися з «боргової пастки» і довести рівень бюджетних витрат, законодавчо встановлених, до мінімально допустимої межі. Ключові завдання політики держави в галузі податків у найзагальнішому плані полягають насамперед у створенні сприятливого податкового клімату для підвищення рівня, ефективності виробництва й інвестицій, для збільшення доходів і зайнятості населення, особливо в депресивних сільськогосподарських регіонах [2].

Податкова політика України має бути спрямована на реалізацію таких заходів у сфері сільського господарства, зокрема органічного виробництва:

Таблиця 1.4.

Переваги та недоліки ФСП [3; 5; 6]

Переваги	Недоліки
<ul style="list-style-type: none"> – Фіксована величина податку стимулює ефективно і раціональне господарювання, що сприяє в нарощуванні обсягів виробництва і зростанню рівня прибутковості їхньої діяльності. – Скорочення витрат на ведення бухгалтерського обліку і складання податкової звітності. – Забезпечує стимулювання раціонального використання землі, нарощування обсягів виробництва сільськогосподарської продукції. 	<ul style="list-style-type: none"> – Негнучкість податку. – Однакові умови оподаткування сільськогосподарських товаровиробників за різної продуктивності землі. Негнучкість податку проявляється у незалежності ставки від доходу виробника. – Порушується один з основних принципів оподаткування – рівність умов. Коли різні податки штучно прив'язуються до однієї бази оподаткування – землі, податки відриваються від фінансових результатів і фінансового стану суб'єктів господарювання. – Приводячи податкову систему до єдиної бази оподаткування, держава так чи інакше втрачає можливість стимулювання тих видів господарської діяльності підприємств, у яких суспільство зацікавлене найбільше.

1) впровадження інноваційних, у тому числі енергозберігаючих, технологій, виробництво нових видів палива;

2) створення робочих місць із поліпшеними умовами праці;

3) мінімізацію забруднювального впливу виробництва на навколишнє природне середовище; раціональне використання природних ресурсів;

4) стимулювання виробництва товарів, робіт та послуг, орієнтованих на експорт, і тих, що замінюють імпортні аналоги та розвиток малого бізнесу [8].

Новий Податковий Кодекс визначає три наявні системи оподаткування. Хоча у податковому кодексі введена диференціація пільг, які залежать від регіону, а саме гірських зон та поліської території, але при цьому не враховується продуктивність локальних територій.

Одним із можливих підходів до вирішення цієї проблеми є розбиття території України на три умовні смуги (зони) залежно від родючості чорнозему. Тобто необхідно провести класифікацію цих зон відповідно до контамінації ґрунтів гумусом. Класифікація і ставки наведені у таблиці 1.5.

Таблиця 1.5

Класифікація зон залежно від ґрунту

Назва смуги	Концентрація гумусу, %	Ставка порівняно з нормативною, %
Центральна зона	7–8	100
Північна зона	6–8	80
Південна зона	4–6	70

Висновки з проведеного дослідження.

Підводячи підсумок вищезазначеному, можна виділити такі напрями вдосконалення сільського господарства за рахунок податкової системи. Так, потрібно є переорієнтація сільськогосподарської галузі на органічне виробництво, тобто збільшення показника вирощування органічних культур до 10% до 2015 року згідно з цільовою програмою розвитку українського села. Має також бути спрощена сама процедура оподаткування, тобто зменшення кількості годин, необхідних для сплати податків. Крім того, потрібно врахувати особливості ведення вітчизняного аграрного бізнесу залежно від виду сфери діяльності та географічного розташування земельних угідь. Оскільки понад 80% технічної бази сільського господарства є морально застарілою, то можливо обмінювати застарілу техніку на нову з урахуванням остаточної вартості. А для стимулювання до таких дій необхідно зменшити оподаткування або надати податкові канікули для тих підприємств, які виконують такий обмін. Тобто є потреба у розробці реального дієвого економічного механізму щодо оновлення активної частини матеріально-технічної бази на основі удосконалення податкового регулювання сільськогосподарського виробництва.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. К.Е. Азізова. Фіксований сільськогосподарський податок у розвитку аграрного сектора // Економіка АПК. 2010. № 10. С. 78–82.
2. М.Д. Білик. Фіксований сільськогосподарський податок в умовах нового законодавства // Формування ринкових відносин в Україні. 2011. № 4. С. 89–94.
3. С.Я. Демяненко. Проблеми адаптації податкової системи до умов агропромислового виробництва // Економіка АПК. 2008. № 2. С. 17–24.
4. Л.О. Кошембар. Удосконалення засад основних положень реформування податкової системи як важеля державного регулювання економіки // Економіка АПК. 2008. № 10. С. 60–66.
5. В.М. Мельник. Податки в системі регулювання економічного розвитку агропромислової сфери // Фінанси України. 2010. № 10. С. 125–126.
6. Н.С. Прокопенко. Податки і приватні інвестиції – ключові чинники в економічній сфері агропромислового виробництва // Економіка та держава. 2009. № 9. С. 8–11.
7. В.Ю. Уркевич. Фіксований сільськогосподарський податок у проєкті Податкового кодексу України Фіксований сільськогосподарський податок // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. 2010. № 156.
8. Рейтинги податкових систем країн світу / Інформаційний портал Аналітичного центру «Діаматик». URL: www.diamatic.com.

REFERENCES:

1. Azizova K.E. (2010) Fiksovanyi silskohospodarskyi podatok u rozvytku ahrarynoho sektora [Fixed agricultural tax in the development of the agrarian sector]. Economy of agroindustrial complex, no. 10, pp. 78–82.
2. Bilyk M.D. (2011) Fiksovanyi silskohospodarskyi podatok v umovakh novoho zakonodavstva [Fixed agricultural tax under the new legislation]. Formation of market relations in Ukraine, no. 4, pp. 89–94.
3. Demianenko S.Y. (2008) Problemy adaptatsii podatkovoi systemy do umov ahropromyslovoho vyrobnytstva [Problems of adaptation of the tax system to the conditions of agroindustrial production]. Economy of agroindustrial complex, no. 2, pp. 17–24.
4. Koshembar L.O. (2008) Udoskonalennia zasad osnovnykh polozhen reformuvannia podatkovoi systemy yak vazhelia derzhavnoho rehuliuвання ekonomiky [Improvement of the fundamentals of the reform of the tax system as a lever of state regulation of the economy]. Economy of agroindustrial complex, no. 10, pp. 60–66.
5. Melnyk V.M. (2010) Podatky v systemi rehuliuвання ekonomichnoho rozvytku ahropromyslovoi sfery [Taxes in the system of regulation of economic development of the agroindustrial sphere]. Finance of Ukraine, no. 10, pp. 125–126.
6. Prokopenko N.S. (2009) Podatky i pryvatni investytsii – kliuchovi chynnyky v ekonomichnii sferi ahropromyslovoho vyrobnytstva [Taxes and Private Investments – Key factors in the economic field of agroindustrial production]. Economy and the state, no. 9, pp. 8–11.
7. Reitynhy podatkovykh system krain svitu [Ratings of tax systems of the world]. Information portal of the Analytical Center "Diamatic". Available at: www.diamatic.com.

8. Urkevych V.Y. (2010) Fiksovanyi silskohospodarskyi podatok u proekti Podatkovoho kodeksu Ukrainy Fiksovanyi silskohospodarskyi podatok [Fixed agricultural

tax in the draft Tax Code of Ukraine Fixed agricultural tax]. Scientific herald of the National University of Bioresources and Nature Management of Ukraine, no. 156.

Koreniuk P.I.

Doctor of Economic Sciences, Professor,
Head of Department of Management
of Organizations and Administration
Dniprovsk State Technical University

FEATURES OF TAX REGULATION OF THE AGRICULTURAL SECTOR

Key factors in the economic sector of the agro–industrial complex are taxes and private investments.

In essence, the tax system is the most important instrument of state action on agrarian relations, which combines all types of taxes. Therefore, taxation of agricultural enterprises is an integral part of the state's agrarian policy. Taxes with optimal forms and sizes (rates) are more effective and to a lesser extent stimulate inflation than other financial levers of the state. Tax effect on agricultural production is one of the most important methods of indirect price regulation at the macro level. In addition, it is recognized that taxes directly affect the economic growth of farms. This suggests that the regulation of the taxation system should be the main function of the state in regulating the agrarian economy.

There are enterprises that pay 60–70% of the amount of tax payments, and there are companies that pay them in the amount of 5 to 12%. They found for themselves “tax holes” in the legislation and are well developed. Reducing the tax burden on enterprises can have a positive impact on the rates of economic growth of the agrarian sector and the national economy as a whole but, along with this, it is necessary to distribute the load fairly.

At the present stage, there are three systems of taxation: single tax, fixed agricultural tax, general taxation system.

The tax policy of Ukraine should be aimed at the implementation of such measures in the field of agriculture, in particular, organic production:

- 1) introduction of innovative, including energy–saving technologies, production of new types of fuels;
- 2) creation of workplaces with improved working conditions;
- 3) minimization of the polluting influence of production on the natural environment, rational use of natural resources;
- 4) stimulation of the production of goods, works and services, oriented for export, and those that replace the import analogues and the development of small business.